

Στο πλαίσιο κατασκευής του αγωγού φυσικού αερίου στην περιοχή Φαρσάλων, αποκαλύφθηκε η ύπαρξη νεολιθικού οικισμού στο χωριό Βασιλί, που, σύμφωνα με τα μέχρι τώρα αποτελέσματα της έρευνας, χρονολογείται στο πρώτο μισό της 5ης χιλιετίας π.Χ.

Μέχρι σήμερα η έρευνα διαπίστωσε ότι η τελευταία φάση του οικισμού καταστράφηκε από φωτιά, καθώς οι κατασκευές και τα υπολείμματα των σπιτιών βρέθηκαν έντονα καμένα με χαρακτηριστικό κόκκινο χρώμα. Ενδείξεις για καταστροφές από φωτιά υπάρχουν και στις παλαιότερες φάσεις του οικισμού, οι οποίες δεν έχουν ερευνηθεί ακόμη. Από τη μελέτη των καμένων κεραμικών κατασκευών, η αρχαιολογική έρευνα προσπαθεί να εξακριβώσει τον τρόπο κατασκευής των σπιτιών που ήταν κτισμένα με πασσάλους και ξύλινο σκελετό, με επάλειψη πηλού αλλά και με πλιθιά, και είχαν πήλινη στέγη. Ο καμένος πηλός σώζει ωραιότατα αποτυπώματα των ξύλων και δοκαριών, που μαρτυρούν και το υψηλό επίπεδο της τεχνογνωσίας των ανθρώπων της εποχής εκείνης. Από τις κατασκευές συχνότερες είναι οι πήλινες εστίες (φούρνοι) για το μαγείρεμα που εντοπίστηκαν, μέχρι σήμερα, σε ανοιχτούς χώρους του οικισμού. Τα ευρήματα περιλαμβάνουν μεγάλες ποσότητες κεραμικής της περιόδου, με εξαιρετικά δείγματα διακοσμημένων αγγείων (αγγεία που δεν προορίζονταν για καθημερινή χρηστική χρήση, αλλά μάλλον λειτουργούσαν ως ενδείξεις κύρους των κατόχων τους), εργαλεία από πέτρα και οστά και πήλινα ειδώλια (μορφές χαρακτηριστικές για τη νεολιθική Θεσσαλία με συμβολικό περιεχόμενο), σφοντύλια που υποδεικνύουν την κατεργασία του μαλλιού κ.ά.

Η έρευνα στρέφεται και στη διερεύνηση περιβαλλοντικών παραμέτρων της εποχής εκείνης, με βάση την ανάλυση των αποθέσεων. Πέρασαν περίπου 4.500 χρόνια μετά την οριστική εγκατάλειψη του οικισμού, όταν στα ανώτερα στρώματα των αποθέσεων, που σκέπασαν το νεολιθικό οικισμό, κάτοικοι ενός χωριού της ελληνιστικής περιόδου χρησιμοποίησαν τον ίδιο χώρο για να θάψουν τους νεκρούς τους (περίπου τον 3ο αιώνα π.Χ.). Εντοπίστηκαν 15 τάφοι της εποχής αυτής, που δεν συνοδεύονταν, ωστόσο, από ευρήματα.

Η ανασκαφή διεξάγεται υπό τη διεύθυνση του Γεωργίου Τουφεξή, αρχαιολόγου της ΙΕ' ΕΠΚΑ, με τη συνεργασία των αρχαιολόγων Κλεονίκης Τσργά και Ελένης Παπανικολάου, καθώς και έμπειρων εργατοτεχνιτών.